

РЕШЕНИЕ

№ 6466

гр. София, 24.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 23 състав,
в публично заседание на 03.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антоанета Аргирова

при участието на секретаря Емилия Митова, като разгледа дело номер **12105** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-чл.178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), вр. с чл.405 от Кодекса на труда (КТ).

Образувано е по жалба от „МАРКАН ПРО“ ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя- инж. А. Р. против предписание 1 по Протокол за извършена проверка №ПР2439427/27.11.2024 г. от дл. лица в Дирекция „Инспекция по труда“-С., а именно: „МАРКАН ПРО“ ООД в качеството на работодател в оценката на риска на безопасността и здравето на работещите в дружеството за проверявания обект, в Карта за оценка на риска №1879 за работно място/професия: Монтьор В., да оцени риска от работа на височина при изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти), като обхване работните процеси (например снемане на размери на вентилационни шахти), работното оборудване (например работа с преносима стълба във вентилационни шахти) и други странични фактори, които могат да породят риск, съгласно чл.3, т.1, т.2 и т.7, във вр. с чл.11, ал.1, т.6 от Наредба №5 от 11 май 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на

риска (Наредба №5 от 11.05.1999 г. или само Наредбата), като е определен срок за изпълнение: 11.12.2024 г.

Наведените и аргументирани в жалбата основания за оспорване са за допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила-чл.146, т.3 от АПК, изразяващо се в неустановяването на релевантните по случая факти, довело и до противоречие с материалноправните норми. Твърди се, че дружеството-работодател е разработило надлежно всички необходими правила, инструкции и методологии в улеснение на работещите и в превенция за тяхното здраве и безопасност, както и за осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд за заетите по трудово правоотношение работници и служители.

В съдебно заседание пред Административен съд София-град, процесуалният представител на жалбоподателя поддържа жалбата и моли за уважаването ѝ. Заявява и искане за присъждане на разноските по делото.

Ответникът, Дирекция „Инспекция по труда” – [населено място] (чл. 399, ал. 1 от КТ), чрез процесуалния си представител юр.к. Т. оспорва жалбата и моли за отхвърлянето ѝ. Заявява и искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София- град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните и събраните по делото доказателства, и служебно на основание чл.168, ал.1 от АПК провери изцяло законосъобразността на обжалвания акт на основанията по чл.146 от АПК, намира следното от фактическа и правна страна:

По повод на възникнала на 09.10.2024 г. трудова злополука на строителен обект „Високо застрояване със смесена функция (магазини, офиси, жилища, ателиета, обслужващи обекти, многоетажен подземен паркинг и трафопост)" УПИ 1-4089.591, кв.1А, м. „М. 3“ р-н „М.", [населено място], на 09.10.2024 г., 14.10.2024 г. и 27.11.2024 г. са извършени проверки от страна на ответника по спазване на трудовото законодателство.

При преглед на оценка на риска за безопасността и здравето на работещите в „МАРКАН ПРО" ООД проверяващите приели, че Карта за оценка на риска №1879 за работно място/професия: Монтьор В. не обхваща оценяването на риска при работа на височина- изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти), в това

число работните процеси (например снемане на размери във вентилационните шахти), работното оборудване (например работата с преносима стълба във вентилационни шахти) и други странични фактори, които могат да породят риск, в нарушение на чл. 3 т. 1, т.2, и т.7 във връзка с чл.11, ал.1, т. 6 от Наредба №5 от 11 май 1999г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска (обн. ДВ бр. 47 от 21 Май 1999г., доп. ДВ бр.100 от 24 Ноември 2020г.).

За отстраняване на приетото за нарушение, на основание чл.404, ал.1, т.1 КТ на дружеството е дадено предписание да преразгледа оценката на риска в Картата за оценка на риска на работно място/професия: Монтьор В., като оцени риска от работа на височина при изграждане на вентилационни системи (вентилационни шахти), като обхване работните процеси (например снемане на размери във вентилационните шахти), работното оборудване (например работата с преносима стълба във вентилационни шахти) и други странични фактори, които могат да породят риск, съгласно чл. 3, т.1, т.2, и т.7 във връзка с чл.11, ал.1, т.б от Наредбата. Даден е срок за изпълнение на предписанието – 11.12.2024 г.

Резултатите от извършената проверка и дадените предписания, всяко от които е самостоятелен акт, са обективирани в Протокол за извършена проверка № ПР2439427 от 27.11.2024 г., връчен на представител на дружеството на същата дата. Предмет на оспорване по настоящото дело е само предписание едно.

В хода на съдебното производство са събрани гласни доказателства, чрез разпит на един свидетел- И. П. Н., посочен от жалбоподателя. От разпита му се установява, че работи в „МАРКАН ПРО“ ООД като специалист „Здравна безопасност при работа“. Запознат е с обекта „М тауър“ в „М. 3“, като дейностите, които изпълнява „МАРКАН ПРО“ ООД на този обект са свързани с вентилационни, климатични и отоплителни инсталации. Възложител на „МАРКАН ПРО“ ООД е „МАРКАН“ ЕООД за този обект и за посочените дейности. Свидетелят сочи че е участвал при изготвянето оценката на риска за този обект. Освен това има методология, касаеща работата във вентилационните шахти, която се прилагала ежедневно при извършване на СМР, а работниците били запознати с нея. В Карта за оценка на риска №1879 било описано, че за вентилационни инсталации се използват стълби и скелета. Картата се изработвала на база на съществуващите рискове, определяли се мерките за

безопасност, съответно се изработвали инструкции, които да предотвратят тези рискове. Снемането на размери във вентилационната шахта не било работен процес, а работна операция. Процесът включвал множество дейности и малки операции. В процеса по инсталиране на вентилационни инсталации била включена операцията по снемане на размери на вентилационните шахти. Процесите по изграждане на вентилациите започвали със запознаването с проекта, разработването на технология, доставка на материали, оборудване, подготовка на работната зона, монтаж на въздуховодите, обезопасяване на зоните и изпитване на инсталациите. Картата за оценка на риска обхваща процеса по изграждане на вентилация и всички съпътстващи дейности и операции. Свидетелят сочи, че по принцип използването на преносими стълби не се практикува при работа във вентилационни шахти, тъй като съществува риск за падане от височина. Когато се работи във вентилационни шахти, съобразно изработените от дружеството инструкции, се използвали скеле и предпазни колани. Изработвали се скелета, но се случвало на практика да се използват и преносими стълби, макар в шахтите да не следвало да бъдат използват. Понякога на място работниците ги използвали. Соци, че не било възможно непрекъснато на място да следят дали работниците спазват мерките за безопасност или ги нарушават.

По делото са представени и приети като писмени доказателства Карта за оценка на риска №1897 професия „Монтьор В.” (л. 32-35 от делото); Инструкция за безопасност при работа с преносими стълби (л.36-38 от делото); длъжностна характеристика за длъжност „Монтьор вътрешноотоплителни инсталации“, удостоверения за придобита квалификационна група (л.26 от делото); Обща методология за монтаж на вертикални въздуховоди в шахти; Правила за безопасност при работа на височина; Книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа.

В общата методология за монтаж на вертикални въздухоотводи в шахти (л.27 по делото) изрично е разписано, че „монтирането на въздухоотводните елементи се осъществява от рампата или чрез скеле на рампата при спазване на правилата за безопасност“, в каквата насока са и събраните по делото гласни доказателства. Като мярка за безопасност №4 е разписано задължението на монтажниците да спазват всички инструкции за работа на височина, близост до шахти и отвори, работа на скеле, стълби.

Видно от приложената по административната преписка и приета като писмено доказателство по делото Карта за оценка на риск №1789 (л.32-35), за длъжността „Монтьор В.“ се съдържа: класификация на трудовите дейности; средства за реализация на трудовата дейност; брой заети лица; идентифицирана опасност; дейност; възможна вреда върху здравето и безопасността на работещия; елементи на риска; оценка на риска; препоръки за намаляване и отстраняване на риска. В т.1 от Карта №1789 е включена процесната дейност-монтаж и ремонт на въздухоотводни мрежи, но сред средствата за реализация на трудовата дейност е посочено за „работа на височина:стълба/дървена двураменна; универсална (многофункционална) алуминиева стълба/ подвижно скеле, фасадно скеле, самоходна вишка и други спроре спецификата на обекта“. Забрана за използване на преносима стълба няма и в т.8. Всъщност обратно на посоченото в методологията и показанията на свидетеля, използването на преносими стълби във вентилационните шахти не е забранено. Не се съдържа забрана за това и в приетата по делото Инструкция за безопасна работа с преносими стълби (л.36-л.38 по делото). Напротив по отношение на преносимите стълби изрично е посочено, че се употребяват в тези случаи, в които не е възможно или не е целесъобразно да се използват стационарни стълби, стълби с механично задвижване, скелета, работни платформи и други по-удобни и безопасни съоръжения, нито пък е забранена в някои от другите, изработени от работодателя документи, приложени по делото .

При тези обективно установени по делото данни съдът приема, че обратно на защитната теза на жалбоподателя, работата с преносими стълби във вентилационни шахти в Карта за оценка на риска №1879 не е обхваната.

Представени и приети са още и длъжностни характеристики за длъжност „главен инспектор“ и „старши инспектор“ в дирекция „Инспекция по труда“ – С., от които се установява, че лицата, издали процесното предписание, разполагат с правомощието да прилагат принудителни административни мерки за отстраняване на нарушения по прилагане на трудовото законодателство за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

При тези фактически установявания, съдът обуславя следните правни изводи по съществуващото на спора.

Преценката за допустимост на жалбата е осъществена с постановеното по делото Определение №27629/18.12.24 г. за насрочването му в открито съдебно заседание и не е налице изменение на обстоятелствата, което да налага повтарянето ѝ от съда.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Оспореното предписание е издадено от компетентен орган-инспектор в ДИТ-С., контролен орган по смисъла на чл.21, ал.1 от Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (приет с ПМС № 313 от 5.10.2022 г., обн., ДВ, бр. 81 от 11.10.2022 г., изм. и доп., бр. 45 от 28.05.2024 г., в сила от 28.05.2024 г.). Компетентността на органа произтича от чл.404, ал.1, т.1 от КТ, съгласно който за предотвратяване и преустановяване на нарушенията на трудовото законодателство, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях контролните органи на инспекцията по труда могат да приложат принудителна административна мярка (ПАМ): задължително предписание на работодател за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство.

Оспореното предписание е издадено в писмена форма (чл.59 ал.1 от АПК) и съдържа съществените реквизити по чл.59, ал.2 от АПК, вкл. фактически и правни основания. Фактическите и правни основания са в достатъчна степен ясно изразени, за да могат да бъдат разбрани от жалбоподателя, съответно му позволяват да организира защитата си във връзка със съдебното оспорване, а на съда-да осъществи дължимия контрол за законосъобразност.

При преценката за материалната законосъобразност на обективизираното в т.1 от Протокол за извършена проверка №ПР2439427/27.11.2024 г. предписание, съдът съобрази следното:

Разпоредбата на чл.16, ал.1, т.1 от Закон за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) предвижда задължение за работодателя при осъществяване на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд да оценява рисковете за безопасността и здравето на работещите, като обхваща избора на работно оборудване, използването на химични вещества и смеси и организацията на работните места. Съгласно чл.4, ал.3 от ЗЗБУТ, работодателят прилага мерките за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд на работещите, като осигурява основните принципи на превенция, сред които - оценка на рисковете, които не могат да бъдат

избегнати. Следователно дължимо е първоначално да бъдат идентифицирани рисковете и впоследствие да се посочат и предприемат необходимите мерки за ограничаване на възможността за реализирането на тези рискове, включително чрез даване на съобразени с тях задължителни за работника инструкции. В този смисъл е и чл.5, ал.1, т.1 от Наредбата, според който на основата на оценката на риска работодателят планира и прилага подходящи мерки за предотвратяване на риска, а когато това не е възможно, осигурява защита на работниците и служителите и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до мястото, където има риск.

Приетата на основание законовата делегация на чл.17 от ЗЗБУТ Наредба №5 от 11.05.1999 г., в чл.3, т.1, 2 и 7 предвижда, че оценяването на риска обхваща работните процеси; работното оборудване; други странични фактори, които могат да породят риск.

От показанията на разпитания по делото свидетел и приложените сведения от К. Т. и М. М., събрани в административното производство (л.104 и сл. от делото), които по arg. от чл.171, ал.1 от АПК имат сила и пред съда, се установява, че процесите по изграждане на вентилациите започват със запознаването с проекта, разработването на технология, доставка на материали, оборудване, подготовка на работната зона, монтаж на въздуховодите, обезопасяване на зоните и изпитване на инсталациите. Монтажът се извършва в следната последователност: вземане на размери, монтиране на изолация с шишове и фиксиране с пирони. Снемането на размери във вентилационната шахта не е работен процес, а работна операция, която е включена в процеса по инсталиране/ монтаж на вентилационни инсталации. Последното обаче е без значение за законосъобразността на даденото предписание.

Съгласно чл.14 от Наредбата, оценяването на риска включва: т.1 - класификация на трудовите дейности; т.2 - идентифициране на опасностите при различните трудови дейности; т.3 - определяне на работниците и служителите, изложени на опасности; т.4 определяне елементите на риска; т.5 оценка на риска и т.6 - документиране.

За да се приеме задължението за изпълнено, е необходимо да бъдат извършени всички дължими действия по оценката на риска, а по отношение работата с преносима стълба във вентилационни шахти се установи по делото, че такива липсват. В т.1 от Карта

№1789, както съдът вече посочи, е включена процесната дейност-монтаж и ремонт на въздухоотводни мрежи, но сред средствата за реализация на трудовата дейност е посочено за „работа на височина:стълба/дървена двураменна; универсална (многофункционална) алуминиева стълба/ подвижно скеле, фасадно скеле, самоходна вишка и други според спецификата на обекта“. Обратно на посоченото в методологията и показанията на свидетеля, използването на преносими стълби във вентилационните шахти не е забранено. Не се съдържа забрана за това и в приетата по делото Инструкция за безопасна работа с преносими стълби (л.36-л.38 по делото). Следователно материално законосъобразно е даденото предписание работата с преносими стълби във вентилационните шахти да бъде обхванато в Карта за оценка на риска №1879. В случая съществено за законосъобразността на предписанието не е станалата трудова злополука с фатален край за работника сама по себе си. Тя обаче е била повод за извършване на проверката и основание по чл.11, ал.1, т.6 от Наредбата, посочен сред приложените от органа правни норми, за издаване на процесното предписание, а именно оценката на риска да се преразгледа, като се оцени риска при работа във вентилационни шахти, в частност-при работа с преносими стълби. Факт е, че към настоящия момент в Карта за оценка на риска №1879 не е оценен риска с преносими стълби във вентилационни шахти, без оглед на конкретната операция за които същите са използвани-вземане на размери, монтиране или нещо друго. Факт е и това, че и в другите разработени от работодателя правила липсва такава оценка, а и изглежда, че работа с преносима стълба е винаги допустимо при преценена от работодателя целесъобразност, без да е ясно отнапред какво всъщност включва тази целесъобразност.

По изложените съображения, съдът приема, че оспореното предписание е законосъобразно, а жалбата срещу него-неоснователна.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3 от АПК, правото на разноси е възникнало за ответника. То е своевременно упражнено, като преди приключване на устните състезания по делото е поискано присъждането им. За защита, осъществена от юрисконсулт при съобразяване с проведеното по делото едно съдебно заседание, предмета на делото и на основание чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ

съдът определя възнаграждение в минималния установен размер-100 лева.

**Воден от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2, чл.143, ал.3 АПК,
Административен съд София-град, Второ отделение, 23-ти състав**

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата от „МАРКАН ПРО“ ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя –инж. А. Р. против предписание по т. 1, дадено с Протокол за извършена проверка №ПР2439427/27.11.2024 г. от дл. лица в Дирекция „Инспекция по труда“-С..

ОСЪЖДА „МАРКАН ПРО“ ООД, ЕИК[ЕИК] да заплати на Дирекция „Инспекция по труда“ - С. разноски по делото в размер от 100 (сто) лева.

Решението може да бъде обжалвано в 14 – дневен срок пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него.

СЪДИЯ: